

Aan de leden van het algemeen bestuur van
waterschap Brabantse Delta

Uw schrijven van :
Uw kenmerk :
Zaaknummer : 16.zk14056
Ons kenmerk : 16UT007999
Barcode : 
Behandeld door : de heer W. Bogers
Doorkiesnummer : 076 564 13 27
Datum : 23 juni 2016
Verzenddatum : 29 juni 2016

Onderwerp: Reactie dagelijks bestuur op algemene beschouwingen kadernota 2017 - 2026

Geachte leden van het algemeen bestuur,

Bij het presenteren van de Kadernota worden door de fracties uit het algemeen bestuur algemene beschouwingen opgesteld. Hierin geven zij hun beschouwingen, aandachtspunten en bestuurlijke vragen met betrekking tot de in de Kadernota 2017-2026 opgenomen ambitie.

De totstandkoming van deze Kadernota kende vanwege het thema 'duurzaam financieel beleid' een iets andere aanpak. Het doet het dagelijks bestuur goed om in diverse beschouwingen terug te zien, dat er tevredenheid is over het afgelegde traject en de wijze waarop de resultaten in de Kadernota zijn verwerkt. Vrijwel alle fracties ervaren dat de betrokkenheid van het algemeen bestuur is vergroot bij de totstandkoming van deze Kadernota. Wij bedanken u voor de complimenten die zowel het dagelijks bestuur, als de ambtelijke organisatie in ontvangst mogen nemen. Ook willen wij u bedanken voor de eerdere aanlevering van de beschouwingen, zodat het dagelijks bestuur iets meer ruimte heeft gekregen voor de beantwoording. Naar aanleiding van de gestelde technische vragen zijn een aantal wijzigingen doorgevoerd in de tekst van de Kadernota. De aanpassingen zijn weergegeven met een gele markering (bij de vergaderstukken van 13 juli a.s.). In de definitieve opmaak van de Kadernota wordt deze markering achterwege gelaten.

Hierbij de reactie van het dagelijks bestuur op de algemene beschouwingen van de verschillende fracties in eerste termijn.

De titel 'koersvast en financieel bestendig' roept gemengde reacties op. De fractie Ongebouwd twijfelt aan de bestendigheid na afloop van de huidige bestuursperiode en de fracties Water Natuurlijk en PvdA geven aan dat de financiële situatie niet het allerbelangrijkste is. De fractie Natuurterreinen vindt de titel niet aansprekend. Diverse fracties onderschrijven de titel, omdat er geen concessies worden gedaan aan de kerntaken van het waterschap en de investeringsvolumes in tact blijven. Het dagelijks bestuur is van mening dat de voorliggende Kadernota 'koersvast' is ten opzichte van het Bestuursakkoord, Waterbeheerplan en de vorige Kadernota. Met het verduurzamen van het financieel beleid is in deze Kadernota een belangrijke eerste stap gemaakt die de komende jaren zeker onder de aandacht blijft. Het dagelijks bestuur stelt daarom voor om de titel ongewijzigd te laten.

Aansluiten bij maatschappij en communicatie

De fractie PvdA mist de inhoudelijke en maatschappelijke ambities en stelt dat deze eigenlijk leidend dienen te zijn. De maatschappelijke thema's zoals verwoord op pagina 10 van de Kadernota vormen daarbij een goede aanzet. De fractie ziet graag een verdere uitwerking van deze maatschappelijke doelen in de begroting

2017, of uiterlijk in 2017. Het dagelijks bestuur hecht een belangrijke waarde aan een goede maatschappelijke betrokkenheid. De missie en kerntaken zijn leidend voor het waterschap, zoals ook door verschillende fracties in de algemene beschouwingen wordt benadrukt. In de uitvoering van de kerntaken zoekt het waterschap nadrukkelijk de aansluiting bij maatschappelijke thema's. Deze zijn benoemd in het Waterbeheerplan 2016-2021 en in de Kadernota 2017-2026. Deze maatschappelijke oriëntatie krijgt zijn doorvertaling in de organisatie. Een concreet voorbeeld hiervan is de opzet van de nieuwe innovatie-agenda, die in het najaar aan het algemeen bestuur wordt voorgelegd. De nieuwe koers van het bestuur met thema's als participatie, dienstverlening en digitale overheid stellen andere eisen aan de organisatie. Hiertoe is een verandertraject ingezet. Onderdeel hiervan is dat deze bestuurlijke accenten ook meer herkenbaar terug komen in de begroting en managementrapportages.

De fractie CDA refereert naar de beleidsnota communicatie en vraagt zich af of de uitvoering voldoende prioriteit heeft. Het dagelijks bestuur kan hierbij melden dat de beleidsnota voortvarend ter hand is genomen. Er wordt op diverse fronten gewerkt aan de implementatie: nulmeting taak- en naamsbekendheid is uitgevoerd, plan van aanpak waterbewustzijn is in voorbereiding, actualisatie van het educatieplan en de social media strategie is in voorbereiding. Bij persmomenten op plaatselijk, regionaal of landelijk niveau wordt voor een proactieve aanpak gekozen om projecten en taken van het waterschap op een positieve wijze onder de aandacht te brengen.

Participatie en samenwerking

Uit de algemene beschouwingen van alle fracties blijkt dat de voorgestelde strategie rond participatie door iedereen wordt onderschreven. Er is waardering voor het feit dat dit in de praktijk ook tot verbeteringen leidt, zoals bij de regionale keringen. Het dagelijks bestuur wordt aangemoedigd om deze lijn voort te zetten. Een belangrijk aandachtspunt daarbij is het meer actief benutten van de kennis van de mensen uit het gebied, wat door de fracties Ons Water / Waterbreed, PvdA, Ongebouwd, VVD en Water Natuurlijk is aangegeven. Het dagelijks bestuur ondersteunt dit aandachtspunt. De intentie is om de kracht van de inwoners van West- en Midden Brabant optimaal te benutten.

De fracties PvdA en Water Natuurlijk vragen tevens meer aandacht voor het stedelijk gebied. Uit de Kadernota blijkt volgens hen onvoldoende concreet hoe actief het waterschap hierin is en welke rol het waterschap daarin pakt. Actieve betrokkenheid van het waterschap wordt mede van belang geacht voor de zichtbaarheid en bekendheid van het waterschap bij burgers. Ook op het gebied van klimaatontwikkeling is bovendien de relatie tussen stad en ommeland zeer relevant (tevens een aandachtspunt van fractie Natuurterreinen).

Het dagelijks bestuur ziet ook voor het stedelijk gebied een belangrijke rol weggelegd voor het waterschap. Met de gemeenten zijn we actief in gesprek over het klimaat-robuster maken van het systeem, mede met het oog op de klimaatveranderingen en de relatie tussen de stad en het platteland. Dit vormt een belangrijk agendapunt van de regionale werkeenheden. Tevens zijn er bijeenkomsten om kennis en ervaring met elkaar te delen binnen Samenwerken aan Water in West- en Midden Brabant (SWWB). De werkwijze is per gebied verschillend: bij werkeenheden 4 (Oosterhout, Drimmelen, Geertruidenberg) neemt het waterschap op verzoek van de gemeenten de projectleiding op zich voor de studie naar klimaatrobustheid. Bij gemeente Breda, heeft de gemeente zelf de projectleiding en is het waterschap partner in het project. In SWWB-verband wordt er gewerkt aan een gezamenlijke aanpak rond waterbewustzijn. In 2017 wordt opnieuw een gezamenlijke 'Week van ons water' georganiseerd. Ook het dagelijks bestuur acht het belangrijk dat de betrokkenheid van het waterschap in de communicatie met burgers daarbij zichtbaar moet zijn. Met de uitvoering van de herziene communicatiestrategie wordt daar ook concreet invulling aan gegeven (zie onderdeel aandacht voor maatschappij en communicatie).

De watergebiedsprogramma's vormen een nieuw element uit het Waterbeheerplan 2016-2021. De fracties CDA en Natuurterreinen vragen naar meer inzicht in de beoogde resultaten van deze programma's en de daarbij horende activiteiten en projecten. De voortgang van projecten wordt gerapporteerd in de managementletters en de jaarrapportage. Het dagelijks bestuur benadrukt dat in het Waterbeheerplan 2016-2021 dit tevens is benoemd als een continu proces. Het gaat dus om een aanscherping van een ingezette lijn naar meer integratie van thema's, meer participatie en benutten van kennis en mogelijke maatregelen van gebiedspartners. De voortgang wordt gerapporteerd in de managementletters en de jaarrapportage.

De samenwerking met partners vraagt ook om voldoende flexibiliteit in de uitvoering. De fractie CDA vraagt zich af in hoeverre de afspraken in de STUW voldoende flexibiliteit bieden. Zowel het dagelijks bestuur als de gedeputeerde staten van de provincie zien het belang in van flexibiliteit in afspraken om tot lokale samenwerking te komen. Binnen de STUW is dit voldoende geborgd door jaarlijks inzicht te geven in de ontwikkelingen van kansrijke projecten (korte termijn) en projecten die in de pijplijn zitten (langere termijn).

Technologie & innovatie

Vanuit diverse fracties wordt gevraagd om naar vernieuwende oplossingen te kijken. Veelal in verband met zuiveringstechnieken of de bijbehorende infrastructuur. Het doel hierbij is om kosteneffectief te werken en/of een verbetering in de kwaliteit te bereiken; een verbeterd rendement op stikstof, fosfaat en/of microverontreinigingen.

Het dagelijks bestuur heeft de ambitie om een optimaal zuiveringsrendement te realiseren, gelet op de kwetsbaarheid van de ontvangende wateren. Daarbij richt het dagelijks bestuur zich op de plekken, waar het verbeteren van de effluentkwaliteit een positieve bijdrage kan leveren in de kwaliteitsverbetering van de KRW waterlichamen. In het verleden zijn al bij diverse rwzi's die lozen op de regionale wateren, scherpere eisen voor onder andere fosfaatverwijdering in de vergunningen vastgelegd. Aanvullend hierop worden nu ook voor de rwzi's Rijen en Kaatsheuvel aanvullende maatregelen voor fosfaatverwijdering getroffen. De noodzaak hiertoe is onderbouwd vanuit de doelen voor het watersysteem. De rwzi's Nieuwveer en Bath verwerken het overgrote deel van het afvalwater uit het werkgebied van Brabantse Delta. Het effluent hiervan wordt geloosd op de grote Rijkswateren. Bij deze rwzi's worden door de waterbeheerder (Rijkswaterstaat) geen aanvullende eisen noodzakelijk geacht. Het verwijderingsrendement van de rwzi's van Brabantse Delta is om die reden minder hoog dan bij andere waterschappen, die op meer kwetsbare wateren lozen.

Innovatie staat bij het dagelijks bestuur hoog in het vaandel. Dat blijkt uit de diverse innovatieve ontwikkelingsinvesteringen op het gebied van de grondstoffen- en energiefabriek (het PHARIO project voor bioplastics, de warmteterugwinning in Breda, thermofiele vergisting in Bath). Ook bij renovatieprojecten wordt actief gezocht naar het toepassen van nieuwe technieken, zoals blijkt uit het voorstel voor de pilot EssDe voor efficiëntere stikstofverwijdering op de rwzi Nieuwveer. Bij de renovatie van rwzi's Putte en Ossendrecht is een open aanbesteding uitgevoerd, waarbij de markt de beste oplossing kon aandragen. Daar is gekozen voor het toepassen van een moderne actief slibinstallatie, die minder storingsgevoelig is en minder energie verbruikt. Bij de voorbereidingen voor de renovatie van de afvalwaterpersleiding (project AWP 2.0) wordt nadrukkelijk gekeken naar vernieuwende oplossingen. Ook bij de aanbesteding van verbeteringswerken voor keringen zal het beste uit de markt gehaald gaan worden.

Voor wat betreft medicijnresten zijn de meningen in de fracties verdeeld. De fractie Ons Water/Waterbreed steunt de pro actieve aanpak, zoals omschreven in de Kadernota. Vanuit de fractie PvdA wordt extra aandacht gevraagd voor een bronaanpak in plaats van 'end of pipe' oplossingen. Vanuit de fractie Water Natuurlijk wordt aangedrongen om ook schadelijke stoffen uit rwzi's te gaan verwijderen.

Het dagelijks bestuur hecht belang aan de meersporen aanpak, zoals verwoord in de Kadernota. Preventie en aanpak bij de bron staan voorop. Daarbij is tevens aandacht voor het effectiever toepassen van het principe 'de vervuiler betaalt' en andere financiële prikkels die kunnen leiden naar meer investeringen in preventie en bronmaatregelen (relatie met onderdeel 'belastingherziening'). De nationale Adviescommissie Water (AcW) ziet de end of pipe zuivering van medicijnresten als onontkoombaar. De waterschappen anticiperen hier gezamenlijk op. Met een hotspotanalyse wordt beoordeeld welke wateren het meest kwetsbaar zijn. Op basis van de resultaten van de analyses per waterschap zal in STOWA-verband landelijk worden bepaald op welke plekken het best gestart kan worden met het toepassen van nieuwe verwijderingstechnieken.

De fractie Bedrijven vraagt aandacht voor de samenwerking met bedrijven. Die krijgt onder meer vorm rond thema's als energietransitie en circulaire economie. Maar ook bij renovatie van bestaande zuiveringstechnische werken wordt nadrukkelijk de markt benut om tot vernieuwingen te komen. De fractie CDA vraagt om een toekomstvisie op de rol van het waterschap als de ontwikkelingen in de energie- en grondstoffenfabriek een doorslaand succes worden. Het dagelijks bestuur wil die visie graag samen met het algemeen bestuur ontwikkelen. Dit proces is voorzien rond het thema duurzaamheid, waarvan de beeldvorming in september 2016 zal starten. Ook de opvolging van de eerder door het algemeen bestuur aangenomen motie over de toekomstige slibstrategie, waaraan de fractie Bedrijven refereert, speelt op deze ontwikkelingen in.

Klimaat en Waterveiligheid

Voor wat betreft de klimaatontwikkelingen gaat de meeste aandacht in de algemene beschouwingen uit naar de risico's op wateroverlast. De meeste fracties missen een aanpak, gelet op de meest recente klimaatscenario's en de daarmee samenhangende 'bovennormatieve' wateroverlast. In hoeverre voldoet ons watersysteem al aan de extremere neerslagscenario's? Er wordt een meer proactieve houding gevraagd om te anticiperen op neerslagsituaties, zoals die in Oost-Brabant dit jaar zijn voorgekomen. Wat betekent dat in voorlichting, maatregelen door derden, extra inrichting, afvoercapaciteit en eventueel gewijzigd beheer. De fracties Ons Water / Waterbreed, Natuurterreinen en Water Natuurlijk vragen specifieke aandacht voor het vasthouden of bergen van water in natuurgebieden. Vanuit de fractie Ongebouwd en Water Natuurlijk wordt gevraagd om de aanpak voor wateroverlast en voor waterveiligheid in onderlinge samenhang te beschouwen.

Het dagelijks bestuur onderschrijft het belang van een proactieve aanpak, gelet op de klimaatscenario's. Deze noodzaak wordt ook bij het Rijk, de provincie en de gemeenten gevoeld. Met de gemeenten is het waterschap ook hierover actief in gesprek (zie samenwerking). Dit najaar wordt in commissie watersystemen uitgebreid bij dit onderwerp stil gestaan, zodat er een bredere beeldvorming ontstaat over de huidige situatie en de meerwaarde van de verkeerstoren die sinds begin 2016 operationeel is. Op basis hiervan wordt gewerkt aan een strategie rond deze extremere neerslagsituaties voor wat betreft de gewenste voorlichting, inrichting, onderhoud en beheer van het watersysteem. Het dagelijks bestuur blijft daarnaast de huidige aanpak van wateroverlast voortzetten: We blijven aansluiten bij ontwikkelingen om de kansen voor het vergroten van het bergend vermogen in de grond en voor open water optimaal te benutten. Om die reden maakt het realiseren van extra waterberging nog steeds onderdeel uit van de afspraken met de provincie in de STUW. Waar nodig, wordt ook de afvoercapaciteit geoptimaliseerd.

De fracties CDA en PvdA hebben nog specifieke vragen gesteld rond waterveiligheid. Het CDA vraagt aandacht voor de lasten die zullen volgen uit de mogelijke extra opgave te verbeteren keringen na de vierde landelijke toetsingsronde, die in 2023 wordt afgerond. Het dagelijks bestuur acht het van belang om tijdig te anticiperen op eventuele extra lastenontwikkeling als gevolg van de nieuwe toetsingsronde. De prioriteiten van het hoogwaterbeschermingsprogramma worden landelijk bepaald. Een project ter verbetering van de primaire keringen kent een doorlooptijd van ruim 6 jaar (1 jaar voor het plan van aanpak, 1-2 jaar voor de verkenningfase en 3-4 jaar voor de uitvoeringfase). Het effect op de lasten zal naar verwachting dus buiten de termijn van deze Kadernota liggen (wellicht vanaf 2029).

De fractie PvdA geeft in overweging om, samen met anderen, te komen tot een goed gevuld calamiteitenfonds, in plaats van, of aanvullend op hogere of bredere dijken met vernietiging van landschap en natuur. Tevens vraagt de fractie aandacht voor een ruimtelijke inbedding van het waterrisico, zoals beoogd met de nieuwe omgevingswet en bijbehorende provinciale omgevingsvisie.

Het dagelijks bestuur hecht waarde aan een zorgvuldige inpassing van eventuele dijkverbeteringstrajecten. Daarbij is het bestuur juist op zoek om kansen ter versterking van het cultuurlandschap en de natuurwaarden. De suggestie om bewust niet aan de nieuwe normen te gaan voldoen, maar te kiezen voor een calamiteitenfonds is echter in strijd met de nationale afspraken en past niet in het beleid van het waterschap. Het dagelijks bestuur kiest voor het nakomen van de landelijke afspraken die gemaakt zijn. Voor wat betreft de ruimtelijke inbedding van waterrisico's ligt het bevoegd gezag bij gemeenten en provincie. Het waterschap neemt hierin een actieve en adviserende rol, zoals ook is bedoeld met de watertoets. Het dagelijks bestuur van het waterschap blijft actief de dialoog aangaan om tot maatschappelijk optimale oplossingen te komen.

Op het gebied van beregeningsbeleid wordt door de fracties CDA en Ons Water / Waterbreed aandacht gevraagd voor maatwerk, daar waar de regelgeving niet doelmatig blijkt te zijn, zoals ook bij waterschap De Dommel is uitgewerkt. Het dagelijks bestuur ziet de invulling van dit maatwerk terug komen in de aanpak voor de watergebiedsprogramma's: voor specifieke gebieden zal nader worden beoordeeld wat de mogelijkheden zijn. De resultaten hiervan zullen worden gedeeld in de commissie Watersystemen.

Deltaprogramma agrarisch waterbeheer

In de Kadernota is specifieke aandacht voor het thema waterkwaliteit. Dit wordt door diverse fracties gewaardeerd. De fractie Ons Water / Waterbreed benadrukt de strategie van het huldigen van koplopers, het stimuleren van het peloton en het aanpakken van achterblijvers, zoals die in het Waterbeheerplan 2016-2021 ook is vastgelegd. Verschillende fracties (PvdA, CDA, Water Natuurlijk, Natuurterreinen) vragen of het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer, mede gelet op de adviezen van de Adviescommissie water 'een duwtje in de rug kan krijgen'. Fractie PvdA vraagt daarbij of er specifiek meetbare doelen zijn gesteld en vraagt om het verminderen van de bureaucratie rond de POP-subsidies.

Het dagelijks bestuur ziet de urgentie en noodzaak om tot een versnelling te komen in de reductie van emissies van nutriënten en gewasbeschermingsmiddelen. Het dagelijks bestuur omarmt het voorstel het DAW een duw in de rug te geven en zal hier op landelijk en provinciaal niveau ook extra aandacht voor vragen. Specifiek voor gewasbeschermingsmiddelen zijn in het Waterbeheerplan ook de nationale doelstellingen opgenomen voor reductie van normoverschrijdingen van 50% in 2018 ten opzichte van 2012. In 2016 is een brede meetcampagne in Brabant en Limburg uitgevoerd om de voortgang hierin te kunnen bepalen. Het waterschap stimuleert koplopers met gezamenlijke projecten voor innovatieve technieken. Tegelijkertijd wordt veel belang gehecht aan het borgen van kennisoverdracht om 'het peloton' een stap vooruit te krijgen in een duurzame landbouw. Dit past binnen het eigen beleid voor stimulering aanpak diffuse emissies door derden (inclusief subsidieregeling) en is niet gekoppeld aan POP subsidie. Het nemen van goede maatregelen vanuit een eigen verantwoordelijkheid is de belangrijkste basis van de huidige strategie. Als indicator kunnen we het aantal deelnemers in projecten met bovenwettelijke maatregelen in beeld brengen, om de effectiviteit van dit beleid beter te kunnen beoordelen. Voor het thema 'stimuleren aanpak diffuse bronnen' laat het dagelijks bestuur in 2016 een onderzoek uitvoeren naar de doelmatigheid en effectiviteit van het beleid, op grond van art 109a van de Waterschapswet. Resultaten uit dit onderzoek zullen benut worden om het beleid op dit gebied waar nodig te verbeteren.

De fractie Natuurterreinen vraagt om meer resultaatverplichtingen met de landbouwsector vast te leggen en stelt voor om een gezamenlijk Masterplan Waterkwaliteit West Brabant op te gaan stellen. De minister van Infrastructuur en Milieu geeft in haar brief van 8 juni aan de Tweede Kamer aan dat het minder vrijblijvend invullen van het DAW grote prioriteit heeft in de Delta aanpak. In de landelijke conferentie over de Delta aanpak waterkwaliteit zullen bindende afspraken met partners worden gemaakt. Het dagelijks bestuur acht het lokaal stellen van regels in de praktijk lastig vanwege het level playing field van bedrijven. Het stellen van aanvullende regels kan daarom beter op landelijk niveau voor specifieke bedrijfstakken worden geregeld, zoals bijvoorbeeld in de glastuinbouw is gedaan. De Brabantse waterschappen hebben een onderzoek laten verrichten naar de beschikbare instrumenten van het waterschap. De resultaten hiervan komen binnenkort beschikbaar. Het dagelijks bestuur zal op grond hiervan bezien wat er binnen de eigen instrumenten nog meer mogelijk is.

Ecologische waterkwaliteit en KRW

Over de voortgang van het nemen van inrichtingsmaatregelen zijn door de fracties Natuurterreinen en PvdA vragen gesteld. Beide fracties hebben zorgen over onvoldoende voortgang in de realisatie hiervan. De voortgang van het realiseren van maatregelen is inmiddels via de technische vragen beantwoord. De planning is erop gericht om in 2027 alle trajecten te hebben ingericht, zoals eerder beloofd in het Waterbeheerplan 2010-2015 en het Waterbeheerplan 2016-2021. Daar waar mogelijk, worden doelen ook door derden gerealiseerd. Daarom zet het dagelijks bestuur ook in op realisatie via groen-blauwe diensten, zoals het actief randenbeheer en ecologische verbindingzones bij de Chaamse beken. Ook de samenwerking met Vlaanderen wordt versterkt. In de Kadernota staan ook bijbehorende doel-indicatoren vermeld, zoals het % KRW meetgegevens in een goede toestand en het % aaneengesloten deeltrajecten van ecologische verbindingzones. De voortgang op dit niveau zal vanaf de volgende Kadernota jaarlijks worden geactualiseerd.

Virtuele inkooporganisatie en aanbestedingsbeleid

De fractie CDA vraagt wat de oprichting van een virtuele inkooporganisatie door de drie waterschappen binnen Winnend Samenwerken betekent voor het inkoop- en aanbestedingsbeleid.

Het dagelijks bestuur hecht een groot belang aan een goede professionele inkooporganisatie. Door een intensieve samenwerking met de drie waterschappen kan die beter vorm krijgen. De drie waterschappen kopen al veel zaken samen in zoals chemicaliën, gezamenlijke aanbesteding van het wagenpark en ontwikkeling van applicaties voor het watersysteembeheer. Daarmee zijn we een belangrijke opdrachtgever voor de markt. Om goed samen te werken, is het nodig om ook tot eenheid in het inkoop- en aanbestedingsbeleid te komen. De Unie van Waterschappen heeft een uniform inkoop- en aanbestedingsbeleid opgesteld. Dit zal als basis worden gebruikt om het beleid van de drie waterschappen verder te uniformeren.

Duurzaam Financieel beleid

In deze Kadernota is een belangrijke eerste stap gezet in het verduurzamen van het financiële beleid. Alle fracties ondersteunen de gekozen voorkeursvariant van het verhogen van de activeringsgrens naar € 250.000 en het naar de exploitatie brengen van de bouwrente in plaats van deze te blijven activeren. De doelstelling uit de vorige Kadernota "wat is er nodig om de netto schuldquote vanaf 2021 te laten dalen met 1%-punt per jaar" wordt hiermee gehaald.

De fractie Ons Water / Waterbreed vraagt extra aandacht voor de absolute schuldpositie en de netto schuldquote. De fractie Water Natuurlijk geeft aan ook open te staan om andere varianten te bekijken. De PvdA-fractie vraagt om een visie van het dagelijks bestuur op de vervolgstappen om tot een verdere verduurzaming te komen.

Het dagelijks bestuur ziet duurzaam financieel beleid als een continu proces. Ieder jaar bij het opstellen van de Kadernota wordt opnieuw beoordeeld of er aanvullende maatregelen genomen kunnen worden, rekening houdend met een gezonde balans tussen tarieven, opgaven en schulden in het meerjarenperspectief. Hierbij wordt de beoordeling van de projectportfolio meegenomen zoals de VVD-fractie voorstelt. Het dagelijks bestuur ziet geen noodzaak om vervolgstappen, waar de PvdA-fractie aan refereert, te nemen omdat deze ten koste gaan van de kwaliteit van de taakuitvoering. Aangepaste regelgeving of afspraken, waar de fractie CDA aan refereert, worden ook beschouwd evenals het hebben van een bestendige gedragslijn gelet op het activabeleid en reserve- en voorzieningenbeleid. De netto schuldquote en absolute schuldpositie worden vanzelfsprekend ook bekeken. Via de managementletters wordt het algemeen bestuur tijdig op de hoogte gebracht van eventuele financiële tegenvallers die ondanks aanvullende maatregelen zich toch manifesteren. Doelstelling is en blijft om de begroting sluitend te houden.

In beginsel worden incidentele baten bestemd als dekkingsmaatregel voor duurzaam financieel beleid. De formele bekrachtiging zal plaatsvinden bij de jaarrekening. Het algemeen bestuur kan besluiten om de incidentele baten op een andere manier in te zetten. Na vaststelling van de voorliggende Kadernota zullen relevante beleidsstukken, zoals het activabeleid en het reserve- en voorzieningenbeleid worden geactualiseerd.

Tariefontwikkeling

Het dagelijks bestuur ziet uiteenlopende beschouwingen over de geschetste tariefontwikkeling. De fractie Natuurterreinen merkt op dat er verschillende beelden zijn bij maatschappelijk aanvaardbare tarieven en dat gelet op de opgaven de tarieven best iets zouden mogen stijgen. De fractie PvdA is van mening dat er meer focus op natuur en gezondheid mag zijn en dat het waterschap de ambitie moet hebben om niet het goedkoopste, maar één van de betere waterschappen te zijn. De fractie Ongebouwd vindt de tariefontwikkeling zorgelijk. De fracties Bedrijven, Ons Water / Waterbreed en 50 Plus vinden het een goede prestatie dat de tarieven en lastenontwikkeling lager uitvallen dan in de vorige Kadernota en in lijn zijn met het Bestuursakkoord. De fractie VVD stelt dat de tarieven alleen mogen stijgen als dit nodig is voor de uitoefening van de kerntaken.

Het dagelijks bestuur is blij dat de geschetste tariefontwikkeling binnen de gestelde normen van het Bestuursakkoord blijft en zelfs een verbetering laat zien ten opzichte van de vorige Kadernota. De egalisereserves zijn in de jaren 2017 en 2018 hoger dan eerder voorzien. Jaarlijks vindt er een afweging plaats tussen ambitie en taken en wat voor gevolgen dit heeft voor de tariefstelling. In het Bestuursakkoord is opgenomen dat het waterschap tot de goedkoopste waterschappen wil behoren, zonder dat dit ten koste gaat van de goede uitvoering van de kerntaken. Deze lijn trekt het dagelijks bestuur dan ook zo veel als mogelijk door met deze Kadernota.

De fractie Bedrijven vraagt het dagelijks bestuur om beleid te ontwikkelen om tariefschommelingen te voorkomen. Het dagelijks bestuur streeft er naar om middels inzet van de tariefegalisereserve schommelingen in tarieven juist te voorkomen. Tariefontwikkeling hangt van meerdere componenten af, zoals onder andere bestuurlijke afspraken met betrekking tot maximale tariefstijging en geen stijging van het zuiveringstarief in de eerstkomende jaren. Maar ook de ontwikkelingen van de grondslagen alsmede de nettolasten hebben invloed op de tarieven. Door met al deze componenten rekening te houden, streeft het dagelijks bestuur ernaar grote fluctuaties in de tarieven nu en in de toekomst te voorkomen. De "meetlat" ligt overigens niet bij de tarieven sec, maar bij de totale lastenontwikkeling volgens de zg voorbeeldprofielen.

Belastingherziening

De fracties 50 Plus en PvdA refereren naar een oneerlijke verdeling van de belastingen en dat het principe 'de vervuiler betaalt' meer uitgedragen mag worden. Het dagelijks bestuur verwijst hiervoor naar de Commissie Aanpassing Belastingstelsel (CAB) die dit punt op de agenda heeft staan. Ook heeft de minister van Infrastructuur en Milieu in haar brief van 8 juni aan de Tweede Kamer aandacht gevraagd voor de toekomstbestendige financiering van het waterbeheer. In deze brief zegt de minister toe om de Tweede Kamer begin 2017 te informeren over kansrijke gedragen voorstellen. De CAB is nu bezig met de uitwerking, waarbij er nog ruimte is voor bestuurlijke betrokkenheid.

Hiermee komt het dagelijks bestuur aan het einde van deze schriftelijke reactie. Het dagelijks bestuur hoopt hiermee in eerste termijn een gepaste invulling te hebben gegeven aan de ingediende reacties en ziet de verdere behandeling in het algemeen bestuur van 13 juli 2016 met vertrouwen tegemoet. Mochten er naar aanleiding van de beantwoording vragen of aandachtspunten overblijven, of aanvullende vragen naar voren komen, dan is daartoe gelegenheid in de tweede termijn.

Hoogachtend,
Het dagelijks bestuur,
De dijkgraaf

De secretaris-directeur

Mw ir. ing. C.P.M. Moonen

ir. H.T.C. van Stokkom